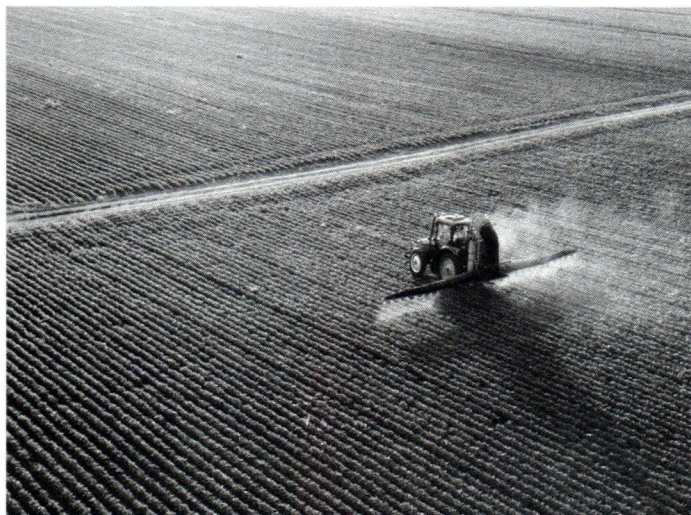

NHỮNG ĐỘNG LỰC TĂNG GIÁ TRÊN THỊ TRƯỜNG PHÂN LÂN VÀ PHÂN KALI

Mặc dù trong hơn 2 năm qua dịch COVID-19 đã gây ra những tác hại rất lớn đối với kinh tế thế giới, sản xuất nông nghiệp là một trong những lĩnh vực tương đối ít chịu ảnh hưởng của đại dịch này. Với nhu cầu mạnh và nguồn cung đang cố gắng theo kịp, sản lượng nhiều loại nông sản đã hồi phục mạnh trong năm 2020, đặc biệt là nửa sau của năm, xu hướng này đã tiếp tục sang năm 2021.

Giá phân bón cũng đã hồi phục, được thúc đẩy bởi sự thắt chặt của cân bằng cung cầu như đã dự kiến đối với phân lân và phân kali, kết hợp với việc các nhà kinh doanh phân bón quay trở lại mua vào khi nhận thấy giá đã “chạm đáy” và nhu cầu đang cải thiện ở khắp các khu vực trên thế giới. Thời tiết bình thường ở khu vực Bắc Mỹ đã dẫn đến xu hướng gia tăng nhu cầu phân bón trong nông nghiệp sau ba vụ mùa trước bị ảnh hưởng vì thời tiết bất lợi.

Trong khi đó, nguồn cung phân bón đang cố gắng theo kịp nhu cầu do dịch COVID-19 khiến cho sản lượng ở nhiều khu vực bị cắt giảm và một số nhà máy phân bón mới đã không đáp ứng kỳ vọng khi chỉ bây giờ mới bắt đầu được đưa vào vận hành.

Có hai yếu tố chính đã dẫn đến sự tăng giá phân bón trong năm 2020. Yếu tố trước tiên là

giá phân bón trên các thị trường đã giảm quá mạnh trong năm 2019 và đầu năm 2020, vì vậy hệ quả tất yếu là giá sẽ hồi phục trở lại. Yếu tố thứ hai và quan trọng nhất là sự thắt chặt của cân bằng cung cầu toàn cầu đối với phân lân và phân kali, tuy nguyên nhân cụ thể khác nhau ở từng loại phân bón.

Nhu cầu phân bón cao

Đầu năm 2020, giá các loại hàng hóa nông nghiệp như lúa mì, đậu nành và ngô tương đối thấp, nhưng đầu năm 2021 giá các nông sản này trên thị trường giao dịch hàng hóa Chicago (Mỹ) đã tăng 21%, 14% và 13% tương ứng, giá của các hợp đồng tương lai còn tiếp tục tăng cao hơn.

Giá nông sản cao và nhờ đó là thu nhập cao hơn của người nông dân đã kích thích nhu cầu cao hơn đối với các sản phẩm dinh dưỡng cho cây trồng trên khắp thế giới, ví dụ như cầu vụ mùa thu ở các thị trường Bắc Bán Cầu như Mỹ, hoặc nhu cầu cho những vụ mùa chính ở các quốc gia Nam Mỹ. Trên toàn thế giới, triển vọng kinh tế của người nông dân khá vững chắc. Nếu thời tiết vẫn bình thường, nhu cầu phân bón ở khu vực Bắc Bán Cầu sẽ tiếp tục giữ ở mức cao. Những chỉ số giá phân bón và giá nông sản hiện nay cho thấy, nhìn chung giá phân bón đang ở mức rất hấp dẫn đối với người nông dân. Đây là thực tế đối với tất cả các loại phân bón, kể cả phân lân, mặc dù giá của loại phân bón này đã tăng đáng kể trong năm trước.

Tại Mỹ, mặc dù giá phân bón đã tăng cao nhưng nhu cầu cho vụ mùa thu 2020 rất mạnh trong bối cảnh thu nhập của người nông dân được cải thiện nhờ giá nông sản cao hơn cũng như nhờ các khoản trợ cấp của chính phủ Mỹ đối với người dân trong dịch COVID-19. Năm 2021, dự kiến nông dân Mỹ sẽ gieo trồng 90 triệu mẫu ngô và 90 triệu mẫu đậu nành (so với 91 triệu mẫu ngô và 83 triệu mẫu đậu nành trong năm trước), trong khi đó diện tích trồng lúa mạch cũng dự kiến sẽ tăng nhẹ, đạt khoảng 45 triệu mẫu.

Phân lân

Giá bán buôn DAP tại News Orleans (Mỹ) đã chạm đáy 236 đôla/tấn FOB vào tháng 12/2019, đây là mức thấp nhất kể từ năm 2006. Giá đã giảm mạnh do những rối loạn về nhu cầu vì thời tiết bất lợi, cùng với việc những lượng phân bón nhập khẩu lớn hơn được đưa ra thị trường. Trên thực tế, giá DAP tại News Orleans đã thấp hơn 40 đôla/tấn so với giá tham chiếu trên thị trường quốc tế cuối năm 2019. Nhưng mức giá thấp này không bền vững. Sau đó, giá DAP tại News Orleans đã bắt đầu tăng trở lại từ đầu năm 2020, trong vụ mùa thu đã tăng 50 đôla/tấn, tuy lực mua yếu trên toàn thế giới do những bất ổn vì dịch COVID-19 đã ngăn cản sự hồi phục lớn hơn của giá DAP. Sau đó, cuối tháng 6/2020 Công ty phân bón Mosaic đã nộp đơn kiện bán phá giá đối với các nhà cung ứng phân lân của Maroc và Nga trên thị trường Mỹ, với lý do những công ty này được chính phủ nước mình trợ cấp không công bằng. Sau khi bị kiện, các công ty nêu trên đã chọn cách rút khỏi thị trường Mỹ, gây ra tình trạng thiếu sản phẩm cho các khách hàng của mình. Nhờ vậy, giá DAP tại News Orleans đã tăng từ 275 đôla/tấn lên khoảng 360 đôla/tấn cuối tháng 8/2020, xóa bỏ sự chênh lệch với giá quốc tế trước đó.

Trong khi đó, nguồn cung trên thị trường quốc tế đã giảm do một số yếu tố quan trọng như sau:

- Các công ty phân bón cắt giảm sản lượng một cách tự nguyện trong quý 1/2020 khi giá thị trường xuống thấp cũng như những rối loạn sản xuất vì dịch COVID-19
- Xuất khẩu phân lân của Trung Quốc thấp hơn do sản xuất ở đây tiếp tục bị ảnh hưởng tiêu cực vì quá trình cải cách trong ngành và nhu cầu trong nước ổn định sau một số năm liên tục giảm
- Việc trì hoãn đưa vào vận hành và nâng cấp sản lượng của các nhà máy ở Maroc và Ảrập Xê-út.

Kết hợp lại, ước tính các vấn đề nói trên đã khiến cho nguồn cung phân lân toàn cầu giảm khoảng 2,5 triệu tấn. Đồng thời, khối lượng giao hàng phân lân trên toàn cầu ước tính đã tăng thêm khoảng 1 triệu tấn, trong khi đó nhu cầu của người nông dân tối thiểu cũng gấp đôi khối lượng giao hàng đó. Tình hình này đã bắt buộc làm giảm mạnh lượng hàng tồn kho ở các nhà sản xuất cũng như ở các kênh phân phối, khiến cho giá tăng cao hơn.

Triển vọng đối với phân lân năm 2021 đang tỏ ra rất vững chắc với điều kiện kinh tế của người nông dân được cải thiện nhiều và mức giá phân lân hợp lý so với lợi ích mà nó mang lại. Dự báo, lượng phân lân được bán trên toàn cầu sẽ tăng khoảng 1,5-2 triệu tấn, tức là tăng 2% so với năm trước. Hiện tại, khi các công ty cung ứng phân lân trên toàn cầu đang cố gắng theo kịp nhu cầu và lượng hàng tồn kho không còn nhiều, có thể nói tình hình cung cầu thắt chặt trong nửa cuối năm 2020 sẽ tiếp tục trong năm 2021. Trong khi đó, giá phân lân tại Mỹ sẽ tăng nhẹ, đặc biệt trong nửa đầu năm, nhưng giá trên toàn cầu sẽ tăng nhanh hơn.

Phân kali

Tương tự như phân lân, giá bán buôn MOP dạng hạt tại Mỹ đã giảm khoảng 65 đôla/tấn trong năm 2019, xuống khoảng 225 đôla/tấn. Nhưng khác với phân lân, xu hướng giảm giá này đã tiếp tục sang năm 2020. Cho đến cuối tháng 7/2020, giá phân kali đã không chạm mức sàn 190 đôla/tấn, không khác với điểm thấp của chu kỳ cuối cùng giữa năm 2016. Hơn nữa, giá phân kali toàn cầu có vẻ đang lặp lại xu hướng năm 2016 và bắt đầu leo cao hơn sau khi các mức giá hợp đồng được thiết lập tại Ấn Độ và Trung Quốc tạo ra mức giá sàn toàn cầu. Ngoài ra, nhu cầu toàn cầu đã hồi phục cùng với sự hồi phục của nhu cầu tại Mỹ trong bối cảnh thời tiết thuận lợi, nhu cầu cũng tốt hơn đáng kể ở phần lớn các thị trường trên toàn thế giới.

Theo dự báo của các chuyên gia thị trường phân bón tại Hiệp hội các công ty nông hóa quốc tế CropLife, nhu cầu phân kali toàn cầu sẽ tăng khoảng 3%/năm. Nhưng trong bối

(Xem tiếp trang 5)

thu xe ô tô mới trên toàn cầu. Sự hồi phục của sản xuất ở các nhà sản xuất thiết bị gốc cho xe ô tô đã dẫn đến sự hồi phục của nhu cầu hóa chất trên thị trường này. Ngành xây dựng cũng đã khôi phục hoạt động với việc nhiều dự án quay trở lại hoạt động sau khi bị trì hoãn do tình trạng thiếu nhân công và những rối loạn của chuỗi cung ứng.

Hơn nữa, hoạt động kinh tế ở Trung Quốc vẫn duy trì mạnh khi quốc gia này tiếp tục hồi phục về tình trạng trước dịch COVID-19. Lĩnh vực sản xuất công nghiệp của Trung Quốc đang dần lấy lại sức mạnh, được hỗ trợ nhờ nhu cầu lành mạnh trong nước, hoạt động xuất khẩu mạnh và các biện pháp kích thích kinh tế của chính phủ. Hoạt động sản xuất công nghiệp trong nước đã đạt mức đỉnh cao khi nhu cầu sống lại cùng với xu hướng hồi phục đã tăng tốc trong quý IV/2020. Ngành xây dựng của Trung Quốc cũng đang lấy lại động lực nhờ các chính sách đầu tư cơ sở hạ tầng quy mô lớn của chính phủ nước này.

Hoạt động kinh tế ở Mỹ đang hồi phục sau khi suy giảm mạnh trong thời gian mùa xuân 2020 do các biện pháp phong tỏa để phòng chống virus corona. Quá trình hồi phục kinh tế đã bắt đầu từ tháng 5/2020 khi những khu vực rộng lớn của nước Mỹ được mở cửa trở lại sau thời gian bị phong tỏa vì dịch. Tình trạng phong tỏa và các hạn chế đi lại đã khiến cho hoạt động kinh tế tại đây gần như đứng yên trong các tháng 3 và 4/2020.

Nhờ nhu cầu hồi phục và sự đi lên của nền

kinh tế nói chung, lĩnh vực sản xuất công nghiệp của Mỹ đang hồi phục từ tình trạng suy giảm mạnh vào những ngày đầu của dịch COVID-19. Động lực của sản xuất công nghiệp Mỹ đã tiếp tục trong tháng 12/2020, bất chấp sự gia tăng những trường hợp lây nhiễm COVID-19.

Theo Viện Quản lý nguồn cung Mỹ, chỉ số quản lý mua hàng sản xuất của Mỹ đạt 60,7% trong tháng 12/2020, tăng so với mức 57,5% trong tháng 11, phản ánh sự hồi phục bền vững của các hoạt động kinh tế. Số liệu tháng 12/2020 cho thấy xu hướng mở rộng của nền kinh tế nói chung trong 8 tháng liên tiếp, sau khi giảm trong các tháng 3,4,5. Tính đến tháng 12, số lượng đơn đặt hàng mới đã tăng 7 tháng liên tiếp. Sức mạnh của lĩnh vực sản xuất công nghiệp là điềm chỉ báo tốt cho công nghiệp hóa chất, vì sản xuất cũng là chỉ số quan trọng đối với nhu cầu hóa chất.

Nhìn chung, công nghiệp hóa chất Mỹ đang hồi phục trở lại từ những thách thức do dịch COVID-19 gây ra và chuẩn bị cho quá trình tăng trưởng tiếp theo. Sản xuất hóa chất Mỹ đã lấy lại động lực sau khi bị ảnh hưởng mạnh vì nhu cầu suy yếu, các rối loạn về nguồn cung và thu nhập giảm. Nhu cầu tăng, sự ổn định trở lại của các thị trường xuất khẩu và các lợi thế cạnh tranh nhờ nguồn cung nguyên liệu dồi dào là những yếu tố sẽ góp phần cho sự tăng trưởng này ■

LH

Theo YahooFinance, 2/2021

NHỮNG ĐỘNG LỰC

(Tiếp theo trang 3)

cảnh nhu cầu mạnh, nguồn cung toàn cầu ước tính sẽ chỉ tăng với tốc độ bằng một nửa tốc độ tăng trưởng của nhu cầu. Vì vậy, sau khi hàng tồn kho được xử lý hết trong nửa đầu năm, giá sẽ lại bắt đầu tăng trở lại, trước tiên ở Braxin, sau đó là Mỹ và các thị trường châu Á.

Dự báo của CropLife về nhu cầu phân kali dài hạn cho thấy lượng giao hàng sẽ tăng tối thiểu 3% trong năm nay, phù hợp với tốc độ tăng trưởng theo xu hướng dài hạn. Khi hàng tồn kho tại các nhà sản xuất giảm đi trong năm 2021, trong khi đó hàng tồn kho tại các kênh

phân phối giữ ở mức trung bình, cung cầu thị trường sẽ tiếp tục tạo áp lực lên giá đối với phân kali. Trên thực tế, với động lực giá tích cực, trong lịch sử nhu cầu phân kali toàn cầu thường vượt đáng kể xu hướng tăng trưởng của sản xuất. Trong khi đó, nguồn cung dự kiến sẽ chỉ mở rộng một cách hạn chế với việc đưa vào vận hành các nhà máy mới tại Canada, Nga và Belarus. Đó là những lý lẽ cơ bản đối với việc giá phân kali sẽ tiếp tục chịu áp lực tăng giá trong năm 2021.

Tóm lại, môi trường nông nghiệp được cải thiện nhiều trên toàn cầu đang kích thích nhu cầu phân bón, trong đó có phân lân và phân kali. Trùng hợp với việc những nguồn cung mới đang bị hạn chế, thị trường phân lân và phân kali sẽ tiếp tục xu hướng tăng giá trong năm 2021 ■

TN

Theo CropLife 3/2021